

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **A. A.,** zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D, advokátem, se sídlem Opletalova 1417/25 (dříve Václavské náměstí 831/21), Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** Nad Štolou 936/3, Praha 7, adresa pro doručování: Odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2013, č. j. 1 Az 8/2013 – 87,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2013, č. j. 1 Az 8/2013 – 87, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, ze dne 5. 4. 2013, č. j. OAM-42/LE-05-LE05-R2-2009, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti 4.114 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph.D, advokáta, se sídlem Opletalova 1417/25 (dříve Václavské náměstí 831/21), Praha 1.

IV. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení, které předcházelo rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2013, č. j. 1 Az 8/2013 – 87, částku 12.342 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph.D, advokáta, se sídlem Opletalova 1417/25 (dříve Václavské náměstí 831/21), Praha 1.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Obsah napadeného rozhodnutí žalovaného

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 4. 2013, č. j. OAM-42/LE-05-LE05-R2-2009, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

[2] V odůvodnění rozhodnutí žalovaný vyšel z obsahu žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 28. 1. 2009, opakovaných pohovorů a dalšího dokazování. Žalobce je čečenské národnosti, v Česku má jednoho synovce; oženil se zde s X., s níž se však v mezidobí již rozvedl. Má tři děti X., všechny s družkou X., která však s dětmi odcestovala do zahraničí, přičemž místo jejich pobytu žalobce odmítl sdělit; v Česku má přítelkyni a dceru, jejich totožnost či další podrobnosti rovněž odmítl upřesnit. Ve Francii byl udělen azyl jeho bratranci a synovci X., kteří se rovněž účastnili bojových akcí.

[3] Z Ruska žalobce odešel v roce 2002 přes Turecko do České republiky, kde pobývá od přelomu let 2003 a 2004, v mezidobí nicméně cestoval, a to i do Čečenska, přičemž i na těchto cestách měl potíže s bezpečnostními složkami. Zemi původu opustil, protože byl v průběhu několika let opakovaně perlustrován a zadržen policií, přičemž vše vyvrcholilo tím, že byl hledán tajnou službou jako údajný organizátor čečenské teroristické skupiny, jejíž členové měli zastřelit známou moskevskou právničku, která vystupovala v řízení, v němž se angažoval i žalobce a jehož předmětem byla obrana proti snaze představitelů místních orgánů připravit žalobcova přítele o vlastnictví obchodního centra. V Rusku proti němu bylo vykonstruováno trestní stíhání a pokud by tam byl vydán, byl by podroben mučení a jinému nelidskému a ponižujícímu zacházení i ohrožen na životě; státní orgány se na něj zaměřily i proto, že již v roce 1986 byl za ublížení na zdraví s následkem smrti – v době výkonu povinné vojenské služby v potyčce zranil jiného vojáka, který následně zemřel v důsledku krvácení do mozku – odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání sedmi let, přičemž po vykonání cca čtyř a půl roku trestu byl propuštěn.

[4] Do Česka žalobce přijel na padělaný gruzínský pas, zde se následně prokazoval doklady svých příbuzných či známých, to vše, aby nemohl být dohledán ruskými tajnými službami. V letech 1995 až 1996 se účastnil bojových akcí, přičemž se z obyčejného vojáka postupně stal velitelem oddílu (velel cca 20-30 bojovníkům); byl podřízen X., který v současnosti působí v exilovém Parlamentu Čečenské republiky Ičkerie; po válce začal podnikat v Ufě – obchodoval se stavebními materiály a zařízeními pro těžbu ropy – a z Čečenska posléze rovněž odvezl svoji rodinu; několik let se mu dobře dařilo, než začal být hledán ruskou vojenskou zpravodajskou službou GRU jako účastník čečenské války. Byl celkem dvakrát zadržen, následně měnil místa pobytu i doklady, až zemi původu opustil. Ohledně některých skutečností žalobce odmítl vypovídat, aby tím neohrozil

dotčené osoby. Poukázal na případy zmizení konkrétních osob vydaných do Ruska za obdobných okolností a zdůraznil, že je v Rusku veden na seznamu nejhledanějších osob, a to jako údajný pachatel desítek trestných činů a jedna z hlavních postav organizovaného zločinu (čečenské mafie); takto je prezentován na webových stránkách Správy trestního stíhání ministerstva vnitra i v médiích, mj. ve zpravodajství celostátních televizí.

[5] Žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany žalovaný původně zamítl rozhodnutím ze dne 19. 2. 2009, č. j. OAM-42/LE-05-05-2009, a to jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu; rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2009 bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2009, č. j. 4 Az 2/2009 – 57; kasační stížnost žalovaného proti tomuto rozsudku byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2010, č. j. 4 Azs 10/2010 – 99. V paralelním extradičním řízení bylo rozhodnutí ministra spravedlnosti ze dne 24. 2. 2011, č. j. 2727/2008-MOT-T/119, povoleno vydání žalobce k trestnímu stíhání do Ruska, přičemž však jeho vykonatelnost byla odložena předběžným opatřením Evropského soudu pro lidská práva a následně bylo rozhodnutí ministra spravedlnosti zrušeno nálezem Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. III. ÚS 665/11; Nejvyšší správní soud i Ústavní soud v uvedených rozhodnutích věnovaly pozornost vztahu azylového a extradičního řízení, přičemž zdůraznily povinnost vyčkat pro účely řízení extradičního výsledku řízení azylového; tento požadavek byl akcentován rovněž v dopise předsedy Nejvyššího správního soudu JUDr. Josefa Baxy ze dne 26. 4. 2011, č. j. S 911/2011 – 6, který byl adresován paní X. a stěžovatelem předložen pro účely řízení. Případu žalobce bylo věnováno značné množství článků a jiných textů, publikovaných zejména na webových stránkách <http://blisty.cz>, jakož i otevřené dopisy ministru vnitra a ministru spravedlnosti, jejichž autory byli mj. Michael Kocáb, Jaromír Štětina, X, X, několik poslanců Evropského parlamentu a řada spisovatelů, novinářů a disidentů.

[6] Svůj azylový příběh žalobce doložil prohlášeními řady účastníků války či čečenského odboje, konkrétně X., jakož i potvrzeními předsedy Parlamentu Čečenské republiky Ičkerie a stanoviskem Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky *(United Nations High Commissioner for Refugees,* dále též „UNHCR“) ze dne 22. 6. 2011; ve všech těchto dokumentech byl žalobce jmenovitě uveden. Výpovědi žalobce potvrdil jeho synovec X., který mj. vyjádřil přesvědčení, že po žalobci je v Rusku vyhlášeno pátrání a v případě vydání do Ruska žalobce do půl roku zemře. V rámci řízení bylo žalobcem předloženo značné množství podkladů, zabývajících se obecnou situací v Čečensku a pronásledováním (nejen) za války činných osob ze strany ruských úřadů, jakož i případy konkrétních osob, které byly do Ruska vydány a zde byly uvězněny, popř. byly zabity či zmizely beze stopy.

[7] Žalovaný vyšel z výpovědí žalobce a podkladů nashromážděných v průběhu správního řízení, jakož i z řady zpráv o dodržování lidských práv v Rusku, a dospěl k závěru, že v případě žalobce nejsou dány důvody pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný zdůraznil, že žalobce se v zemi původu žádným způsobem politicky neangažoval, přičemž na základě všeobecné mobilizace vyhlášené dne 11. 8. 1994 se 1. rusko-čečenské války účastnili všichni muži podléhající branné povinnosti. Vycházeje z nashromážděných podkladů konstatoval, že Čečenci jako příslušníci etnické menšiny nejsou v Rusku i vzhledem k uklidnění situace v posledních letech pronásledování

z důvodu své národnosti, přičemž rovněž ruská vláda usiluje o uklidnění situace. Účelovou kriminalizaci osob čečenského původu žalovaný shledal za určitých okolností možnou, ovšem s tím, že se jedná o obvinění z teroristické nebo národně odbojové činnosti; v případě žalobce se ovšem jedná o obvinění z vraždy spáchané organizovanou skupinou, a o případ tohoto druhu se tak jednat nemůže. Žalovaný označil tvrzení žalobce v tomto směru za subjektivní a ničím nepodložené spekulace. Zdůraznil, že není oprávněn posuzovat, zda žalobce spáchal trestné činy, pro které je požadováno jeho vydání, přičemž žalobce ani nesdělil konkrétní skutečnosti, které by svědčily o tom, že se jedná o vykonstruované trestní stíhání, naopak připustil, že byl určitým způsobem zapojen do sporu, v návaznosti na jehož projednávání mělo k vraždě dojít. Generální prokuratura Ruské federace pak vydala pro účely extradičního řízení garance, že žalobci nebude uložen trest smrti ani nebude vystaven mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání.

[8] Za kardinální otázku žalovaný označil věrohodnost žalobce, který v průběhu řízení uváděl rozporná tvrzení, zejména co do důvodů svého pronásledování; postupně prezentoval tři různé (protikladné) důvody, spočívající a) v angažmá ve sporu o obchodní centrum v centru Moskvy, nebo b) v pronásledování z důvodu své čečenské národnosti, anebo c) ve své účasti v 1. rusko-čečenské válce. Jeho výpovědi v průběhu řízení žalovaný vyhodnotil jako zmatečné, a to např. co do charakteru jeho angažmá ve sporu o obchodní centrum nebo co do výpovědí ohledně jeho (bezproblémového) vystupování i cestování pod cizí identitou, a to až do zatčení několika jeho známých, přičemž však na druhou stranu žalobce uvádí, že trestní stíhání mělo být od počátku konstruováno na bázi čečenského původu pachatelů. Vystupování žalobce v řízení podle žalovaného vykazovalo znaky účelovosti; žalobce rozhodné skutečnosti sděloval postupně, a to bez ohledu na to, že mu byly známy již od podání žádosti; žádost navíc podal po více než pěti letech pobytu na území České republiky a teprve poté, co byl zadržen z důvodu mezinárodního zatykače na svoji osobu, přičemž v mezidobí si v Česku (pod falešnou identitou) vyřídil řidičské oprávnění či zbrojní průkaz a dokonce opakovaně vycestoval do Ruska.

[9] Vedle věrohodnosti samotného žalobce žalovaný poukázal rovněž na rozpory mezi výpověďmi žalobce a prohlášeními předloženými pro účely řízení; tyto rozpory významně zpochybňují hodnověrnost žalobcem prezentovaných informací. Toto se týká zejména tvrzení obsaženému v prohlášeních, že žalobce je stoupencem nezávislého čečenského státu nebo že došlo k vypálení domu jeho rodinných příslušníků, což však sám žalobce v řízení nezmínil; ohledně řady podkladů nelze zjistit jejich původce, resp. ověřit jejich obsah. Nebylo možno zohlednit ani deklarace veřejně činných osob, které sice žalobci vyjadřují podporu, nejsou však blíže informovány o okolnostech věci. Pro účely řízení se podařilo zajistit výpověď jediného svědka (žalobcova synovce X.); žalobce navrhl provedení řady svědeckých výpovědí, následně však nezajistil účast svědků při ústním jednání a odmítl poskytnout informace, které by správnímu orgánu umožnily jejich předvolání; absence svědeckých výpovědí nicméně nebránila nashromáždění dostatečných podkladů rozhodnutí, když výpovědi byly zejména z části nahrazeny písemnými prohlášeními daných osob, tyto však byly toliko obecné a proklamativní povahy, a nemohly tak přispět k získání relevantních zjištění.

[10] Žalovaný zdůraznil, že okolnosti vykonstruování trestního stíhání žalobce byly svědkem prezentovány zcela jinak než žalobcem, když svědek tyto navázal na činnost bývalých spolubojovníků žalobce, kteří za úplatu a získání různých výhod přešli na stranu Ruska. Ze zpráv o dodržování lidských práv, jakož i podkladů, které se vztahují k aktuální situace v Čečensku a které byly předloženy žalobcem, se podává, že bezpečností situace v Čečensku je problematická, vyplývá z nich však současně určitá stabilizace regionu, dosažená i v důsledku úsilí čečenských a ruských federálních orgánů; žalobce mimoto sám uvedl, že před odchodem ze země původu v Čečensku dlouhodobě nepobýval. Na posouzení věci nemohlo nic změnit ani vyjádření UNHCR, které se sice vyjadřuje konkrétně k případu žalobce, je však velmi obecné. Případ žalobce mimoto nebyl zařazen mezi vykonstruované procesy žádnou z relevantních organizací.

II.
Řízení před městským soudem a obsah kasační stížnosti

[11] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou ze dne 13. 5. 2013, ve které navrhl, aby Městský soud v Praze napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a současně uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení. Namítal, že pokud žalovaný dospěl k závěru, že žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany je nedůvodná, porušil ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu; při svém rozhodování dále porušil požadavky § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný hodnotil důkazy selektivně a v neprospěch žalobce; nedostál zákonné povinnosti řádně zjistit skutkový stav věci. Žalobce brojil proti závěru žalovaného, že mu v zemi původu nehrozí perzekuce; aktivně se zapojil do obrany své vlasti proti ruským silám jako velitel jednoho z vojenských oddílů, v důsledku tohoto svého jednání se postupně ocitl na seznamech nežádoucích osob vedených ruskými bezpečnostními složkami, pročež byl nucen se skrývat či vystupovat pod cizí identitou. Ani tak se však nevyhnul opakovanému zadržení, přičemž vše vyvrcholilo účelovým obviněním z vraždy a účasti na čečenské organizované zločinecké skupině, k čemuž státní aparát využil okrajové participace žalobce ve sporu jeho známého, bránícího své vlastnictví moskevského obchodního centra. Pravým účelem (vykonstruovaného) obvinění žalobce je jeho fyzická likvidace jako (aktivního a poměrně významného) činovníka ozbrojeného čečenského protiruského odporu.

[12] K prokázání svých tvrzení žalobce poukázal na své výpovědi a (nadstandardní) množství listinných důkazů, které v rámci řízení předložil a v nichž se řada osob vyjadřuje nikoli obecně k situaci v Čečensku, nýbrž konkrétně k jeho případu. Žalovaný měl k dispozici rovněž řadu podkladů k obecné situaci v Čečensku, poznatky v nich prezentované však bagatelizoval. Poskytnutí výpovědí dvou svědků pak bylo zamezeno tím, že správní orgán ji neumožnil v (poměrně krátkém) období, po které byli tito svědci schopni setrvat v České republice; jejich výpovědi byly nahrazeny písemnými prohlášeními s úředně ověřenými podpisy. Nedostatečnou pozornost žalovaný věnoval rovněž výslechu svědka X. a prohlášení žalobcova spoluobviněného ze dne 28. 6. 2011. Opomenut zůstal záznam vysílání ruské celostátní televize, v němž byl žalobce – bez ohledu na obsah žádosti o vydání k trestnímu stíhání – uváděn jako pachatel desítek trestných činů a hlava loupežného gangu, a to mj. i tiskovým mluvčím Správy trestního stíhání Ministerstva vnitra, jakož i webové stránky Správy trestního stíhání, kde je žalobce

prezentován jako jeden z nejhledanějších zločinců, příslušník čečenské teroristické organizace a vůdce čečenské mafie působící ve střední Evropě.

[13] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 12. 2013, č. j. 1 Az 8/2013 – 87, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku vyšel ze zjištění, že jako důvod odchodu z vlasti a podání žádosti o udělení mezinárodní ochranu žalobce uváděl vykonstruované trestní stíhání pro vraždu, přičemž příčinu pronásledování spatřuje ve své čečenské národnosti, resp. účasti v tzv. 1. rusko-čečenské válce ve spojení s participací na soudním sporu svého známého o vlastnictví moskevského obchodního centra. Městský soud konstatoval, že v případě žalobce nepřichází v úvahu azylové důvody podle § 12 zákona o azylu; žalobce neprokázal, že by byl v zemi původu pronásledován.

[14] Co do námitky pronásledování prostřednictvím vykonstruovaného trestního stíhání se městský soud ztotožnil se závěrem žalovaného, že případ žalobce se zásadně vymyká ze šablony kauz, které organizace na ochranu lidských práv popsaly jako případy vykonstruovaných procesů, přičemž žalobce v průběhu řízení nedokázal popsat, v čem má tato vykonstruovanost spočívat; z vyjádření žalobce v rámci řízení městský soud dovodil, že trestní stíhání nijak nesouvisí s účastí žalobce v rusko-čečenském konfliktu, přičemž žalobce se o průběh trestního řízení nezajímal a nepodnikl ani žádné kroky na svoji obranu. Postup státních orgánu země původu v souvislosti s vyšetřováním závažné trestné činnosti nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 12 azylového zákona, přičemž české orgány provádějící řízení o mezinárodní ochraně nejsou povolány posuzovat zákonnost postupu ruských orgánů činných v trestním řízení. Tvrzení žalobce týkající se obavy z pronásledování pro své zahrnutí na seznamy bývalých čečenských bojovníků, kteří jsou podrobeni cílené perzekuci, pak městský soud vyhodnotil jako nedůvěryhodné, neboť žalobce poukazoval na problémy již od roku 1999, jeho synovec jako svědek je však časově zařadil teprve do roku 2001 a navázal na skončením 2. rusko-čečenské války a přechod části žalobcových spolubojovníků do služeb Ruské federace; lišily se tedy i důvody pronásledování uváděné žalobcem na jedné a svědkem na druhé straně.

[15] Městský soud neshledal rozpor se zákonem ve způsobu, jakým žalovaný vyhodnotil důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu; žalovaný nepřekročil zákonné meze správního uvážení. Ztotožnil se rovněž se závěrem žalovaného, že v případě žalobce nejsou naplněny důvody pro udělení doplňkové ochrany; zaměřil se na ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu a dospěl k závěru, že ani v tomto ohledu žalobce nepředložil žádná konkrétní tvrzení, a to zejména ve vztahu k vykonstruovanému trestnímu procesu. Žalovaný nepochybil, pokud žalobce nepovažoval za osobu, o kterou by měla ruská strana eminentní zájem, když ze správního spisu zejména nevyplývá, že by se žalobce veřejně angažoval či projevoval politické názory zaměřené proti stávajícímu režimu. V této souvislosti městský soud poukázal na záruky Generální prokuratury Ruské federace. Přihlédl k tomu, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany teprve více než pět let poté, co vstoupil na území České republiky, a teprve poté, co byl zadržen v souvislosti s mezinárodním zatykačem na svoji osobu. Dodal, že záznam vysílání ruské celostátní televize, na který žalobce poukazoval, nebyl žalobcem i přes příslib při doplňujícím pohovoru dne 20. 6. 2011 k řízení předložen.

[16] Městský soud neshledal důvodnou ani námitku, že při výslechu svědka X. nebylo právnímu zástupci žalobce umožněno klást svědkovi otázky. Poukázal na právo účastníka řízení účastnit se provádění dokazování, které bylo žalovaným respektováno; zástupci žalobce sice nebylo umožněno klást svědkovi doplňující dotazy, žalovanému byl nicméně dodatečně doručeno podání, které odpovědi svědka na otázky kladené zástupcem obsahovalo, přičemž žalovaný tyto odpovědi zohlednil v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Takový postup žalovaného městský soud vyhodnotil jako hraniční, avšak nikoli mající vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Neshledal pochybení ani s ohledem na způsob seznámení žalobce s podklady pro vydání napadeného rozhodnutí, k čemuž došlo dne 27. 3. 2013 a žalobce tuto skutečnost stvrdil svým podpisem. Neztotožnil se ani s námitkou selektivního hodnocení důkazů; žalovaný neporušil zákon, pokud část důkazů vyhodnotil jako relevantní a jiné jako méně významné, resp. pokud provedení dalších důkazů vyhodnotil jako nadbytečné, přičemž svůj postup řádně odůvodnil; městský soud přitom přihlédl k mimořádnému rozsahu správního spisu a množství podkladů, které bylo třeba hodnotit.

[17] Proti rozsudku Městského soudu v Praze se žalobce (dále též „stěžovatel“) bránil kasační stížností ze dne 8. 1. 2014, ve znění doplnění kasační stížnosti ze dne 25. 2. 2014, podanou z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek, jakož i žalobou napadené rozhodnutí žalovaného a přiznal stěžovateli náklady řízení před správními soudy obou stupňů. Současně navrhl, aby bylo ve věci nařízeno ústní jednání. Vyjádřil přesvědčení, že jeho kasační stížnost je přijatelná, a to i s ohledem na paralelně probíhající extradiční řízení, ve kterém bylo již v minulosti rozhodováno Ústavním soudem i Evropským soudem pro lidská práva; v případě neúspěchu stěžovatele před Nejvyšším správním soudem by již nic nebránilo jeho vydání do země původu, kde by byl ohrožen na životě, popř. podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení.

[18] Co do merita věci stěžovatel v podstatné míře zopakoval svá tvrzení prezentovaná v žalobě; namítal, že žalovaný vydáním napadeného rozhodnutí porušil ustanovení § 12, § 14 a §14a zákona o azylu, jakož i § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu, přičemž městský soud měl napadené rozhodnutí pro tato pochybení zrušit. Žalovaný hodnotil provedené důkazy selektivně a v neprospěch žadatele, přičemž nepostupoval tak, aby zjistil skutečný stav věci; odůvodnění napadeného rozhodnutí neodpovídá požadavkům § 68 odst. 3 správního řádu. Stěžovatel zdůraznil, že se jako velitel jednoho z vojenských oddílů aktivně zapojil do obrany Čečenska proti ruským ozbrojeným silám, pročež byl zařazen na seznamy nežádoucích osob vedených ruskými bezpečnostními složkami. Následně byl nucen se skrývat či vystupovat pod cizí identitou, ani tak se ovšem nevyhnul opakovanému zadržení; vše vyvrcholilo účelovým obviněním z vraždy a účasti na čečenské organizované zločinecké skupině, k čemuž státní aparát využil jeho okrajové participace ve sporu známého, usilujícího o uchránění vlastnictví moskevského obchodního centra. Stěžovatel je přesvědčen o příčinné souvislosti mezi svojí čečenskou národností, účastí na bojích v rámci 1. rusko-čečenské války a vykonstruovaným obviněním z vraždy; v případě vydání by byl pravděpodobně vystaven nelidskému či ponižujícímu zacházení s cílem vynutit přiznání, popř. by došlo k jeho fyzické likvidaci.

[19] Jak stěžovatel akcentoval již v žalobě, je přesvědčen, že v rámci pohovorů dostatečně prokázal svá tvrzení. Žalovanému poskytl rovněž značné množství listinných důkazů, zejména prohlášení řady osob vyjadřujících se konkrétně k případu stěžovatele a v jeho prospěch; v této souvislosti stěžovatel zdůraznil prohlášení spoluobviněného ze dne 28. 6. 2011, prohlášení osob, jimž byl přiznán azyl v zemích Evropské unie, stanovisko UNHCR ze dne 22. 6. 2011 a audiovizuální záznam vystoupení mluvčího Správy trestního stíhání ruského ministerstva vnitra. Stěžovatel navrhl provedení dalších důkazů, k čemuž však nedošlo; žalovaný mimoto neumožnil výslech svědků, kteří za tím účelem přicestovali do České republiky. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že žalovaný měl v intencích specifické povahy rozložení důkazního břemene v azylovém řízení mezi žadatele a správní orgán vyvinout větší úsilí za účelem dostatečného zjištění skutkového stavu. Zdůraznil, že v Ruské federaci jsou dlouhodobě porušována práva národnostních menšin a oponentů režimu, jakož i elementární principy jednání s obviněnými, přičemž na straně ruských úřadů absentuje snaha o nápravu; stěžovatel doložil tento stav řadou podkladů, které však žalovaný odpovídajícím způsobem nevyhodnotil.

[20] V návaznosti na svá tvrzení v žalobě stěžovatel opakovaně poukazoval na značnou délku správního řízení. Při pohovorech usiloval o maximální kooperaci ke zjištění relevantních skutečností, žalovaný nicméně na tuto snahu reagoval tak, že stěžovateli odepřel udělení mezinárodní ochrany mj. s odkazem na marginální rozdíly v jeho výpovědích v průběhu řízení; k odchylkám ve výpovědích stěžovatele přitom přispěl i nátlak žalovaného, který byl zastřen jako plnění poučovací povinnosti a jehož cílem bylo stěžovatele donutit k poskytnutí (nepřiměřeně) detailních výpovědí; stěžovatel byl nucen k poskytnutí informací i tam, kde to odepřel z důvodu ochrany dotčených osob. Zástupci stěžovatele bylo zabráněno nejen v ingerenci do provádění pohovorů, ale nebylo mu umožněno ani pořídit si kopie spisového materiálu nafotografováním, ani klást otázky svědkovi v průběhu jeho výslechu. Ani pro tato pochybení přitom městský soud napadené rozhodnutí nezrušil, ačkoli tak učinit měl.

[21] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti doručeném soudu dne 21. 3. 2014 navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, popř. zamítl pro nedůvodnost. Vyjádřil přesvědčení o souladu svého rozhodnutí se zákonem; v dané věci bylo postaveno najisto, že v případě stěžovatele nejsou dány azylově relevantní důvody, mj. že stěžovatel není státními orgány domovského státu pronásledován ani mu takové nebezpečí nehrozí, a to i s ohledem na vyhlášené amnestie. Poukázal na to, že se městský soud ztotožnil se závěrem žalovaného o nevěrohodnosti tvrzení stěžovatele a rozporech se svědeckou výpovědí jeho synovce. Ohradil se proti tvrzení o selektivním hodnocení důkazů v rámci správního řízení a odmítl námitky týkající se svého procesního postupu; délka správního řízení byla vyvolána nutností obstarat odpovídající podklady a informace o stěžovatelově zemi původu.

III.
Posouzení zákonných náležitostí kasační stížnosti

[22] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí,

proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[23] Kasační stížnost vyhodnotil jako přijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s., přičemž přesah vlastních zájmů stěžovatele shledal zejména v mimořádné skutkové složitosti věci a jejím provázání s obdobnými případy jiných bývalých čečenských bojovníků, na jejichž posouzení by mohl mít výsledek tohoto řízení vliv, a to i vzhledem k tomu, že případ stěžovatele byl v minulosti předmětem rozhodovací činnosti Ústavního soudu i Evropského soudu pro lidská práva a vzhledem k tomu, že od výsledku řízení před Nejvyšším správním soudem je do značné míry odvislý i další průběh řízení o vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do země původu. Poté přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[24] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) a d) s. ř. s. Podle písm. a) tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *„nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“* Nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav byl krajským soudem aplikován nesprávný právní názor. Podle písm. b) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *„vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.“* Podle písm. d) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *„nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“*

[25] Podle § 109 odst. 1 s. ř. s. *„o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Považuje-li to za vhodné nebo provádí-li dokazování, nařídí k projednání kasační stížnosti jednání.“* Vzhledem k tomu, že to Nejvyšší správní soud s ohledem na povahu věci nepovažoval za potřebné a ani neprováděl dokazování, nenařídil k projednání kasační stížnosti jednání a rozhodl o ní v souladu s citovaným ustanovením bez jednání. Nevyhověl proto návrhu stěžovatele, uplatněnému v rámci kasační stížnosti, aby bylo nařízeno jednání k projednání kasační stížnosti.

IV.
Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

IV.1.
Dosavadní průběh azylového a extradičního řízení

[26] Předmětem přezkumu v nyní projednávané věci je rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2013, jímž bylo rozhodnuto o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany ze dne 28. 1. 2009. Žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany byla rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 2. 2009, č. j. OAM-42/LE-05-05-2009, zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2009 bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2009, č. j. 4 Az 2/2009 – 57, přičemž v odůvodnění rozsudku městský soud dospěl k závěru, že žalovaný se dostatečně nezabýval otázkou, zda byla žádost stěžovatele podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, nebo i z azylově relevantních důvodů.

[27] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 10. 8. 2010, č. j. 4 Azs 10/2010 – 99, zamítl kasační stížnost žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2009. V odůvodnění rozsudku se Nejvyšší správní soud ztotožnil s posouzením věci ze strany městského soudu a věnoval pozornost vztahu azylového a extradičního řízení; vyložil, že *„v otázce posloupnosti rozhodnutí ve věci extradice a azylu je však třeba poukázat na to, že rozhodnutí o povolení vydání nesmí nastat dříve, než bude pravomocně skončeno řízení o mezinárodní ochraně, tj. i včetně případného soudního přezkumu.“* Poukázal přitom mj. na Metodický pokyn UNHCR k extradici a mezinárodní ochraně uprchlíků (dostupný z: <www.unhcr-centraleurope.org>), v němž se k této otázce uvádí: *„Dožádaný stát musí nejprve vyřešit otázku žadatelova uprchlického statutu a teprve potom rozhodnout, zda může být vyžádaná osoba v souladu se zákonem vydána. Vyplývá to ze závazku dožádaného státu zajistit respektování zásady non-refoulement podle mezinárodního uprchlického práva a práva lidských práv. Na jedné straně požívá žadatel o azyl jako vyžádaná osoba po celou dobu azylového řízení (včetně řízení odvolacího) ochrany proti refoulementu do země původu. Na druhé straně se však rozsah závazků non-refoulement dožádaného státu vyplývajících z mezinárodního práva liší v závislosti na tom, zda je vyžádaná osoba uprchlíkem, či nikoli. Je proto zřejmé, že nejprve musí být vyjasněna otázka statutu uprchlíka a teprve poté lze rozhodnout, zda jsou splněny zákonné předpoklady pro extradici. Proto v případech, které mohou vyústit ve vydání žadatele o azyl do jeho země původu, musí být provedeno azylové řízení a pravomocně rozhodnuto o azylové žádosti ještě před rozhodnutím o extradiční žádosti.“* (bod 64, s. 25-26).

[28] Vydání (nového) rozhodnutí o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany se stěžovatel domáhal rovněž žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu ze dne 27. 3. 2012, přičemž Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 5. 12. 2012, č. j. 3 A 34/2012 – 42, uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany vedené pod č. j. OAM-42/LE-05-2009, a to do 60 dnů od právní moci rozsudku.

[29] Paralelně s řízením azylovým ohledně stěžovatele probíhá řízení extradiční, konkrétně řízení o jeho vydání k trestnímu stíhání do Ruské federace, a to na základě mezinárodního zatýkacího rozkazu ze dne 19. 3. 2003, vydaného Federálním soudem v okrsku Savelovskiy v Moskvě, pro skutek: *„Jmenovaný v neznámé době a na neznámém místě najal D. D. S., aby za úplatu zorganizoval vraždu I. V. M. V březnu 2002 S. zapojil do plánu vraždy I. I. Ch. s tím, že mu bude poskytnuta odměna 5.000,- USD. Bylo dohodnuto, že Ch. má za úkol najít osobu – nájemného vraha a poskytnout mu informace o oběti a místě,*

kde bydlí, a dále mu dodat zbraň a střelivo. Na zabití oběti byla najata za odměnu 5.000,- USD osoba I. H. B. Dne 1. 4. 2002 dal Ch. B. pistoli s tlumičem a střelivo, magnetickou kartu/ klíč ke dveřím domu na adrese ulice Z. X, M., kde oběť bydlela, a B. ukryl tuto pistoli nedaleko bydliště oběti. Dne 4. 4. 2002 okolo 08:00 hod. Ch., S. a B. přišli do domu, kde oběť bydlela, B.vzal ukrytou zbraň a okolo 09:40 hod. střelil I. V. M. třikrát do hlavy a dále do oblasti hrudníku. Následkem zranění jmenovaná zemřela. Po spáchání popsaného skutku B., Ch. a S z místa činu utekli. Dne 5. 4. 2002 vyplatil S. Ch. odměnu ve výši 3.500,- USD, a Ch. předal nájemnému vrahu B. částku 2.000,- USD."

[30] V rámci extradičního řízení byl stěžovatel usnesením Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2008 vzat do předběžné (vydávací) vazby. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2009, sp. zn. Nt 475/2008 bylo rozhodnuto, že vydání žalobce do Ruské federace je nepřípustné. Stížnost státního zástupce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2009 byla zamítnuta usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2009, sp. zn. 8 To 27/2009 (téhož dne byl stěžovatel z vazby propuštěn). Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. 11 Tcu 49/2009 (č. l. 143 správního spisu), bylo zrušeno usnesení vrchního soudu, jakož i jemu předcházející rozhodnutí městského soudu a současně bylo městskému soudu přikázáno, aby věc znovu projednal a rozhodl. Následně bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 2. 2010, č. j. Nt 475/2008 – 166, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 3. 2010, sp. zn. 8 To 21/2010, rozhodnuto o vydání stěžovatele. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2010, sp. zn. 11 Tcu 51/2010 bylo usnesení vrchního soudu ze dne 2. 3. 2010 zrušeno a vrchnímu soudu bylo přikázáno, aby věc znovu projednal a rozhodl.

[31] Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 9. 2010, sp. zn. 8 To 85/2010, bylo rozhodnuto o vydání stěžovatele za podmínky přijetí příslušného ujištění Generální prokuratury Ruské federace (což se stalo prohlášením Generální prokuratury Ruské federace ze dne 15. 4. 2010); usnesením vrchního soudu ze dne 22. 9. 2010 byl stěžovatel současně vzat do vazby, která se započítává od 9. 2. 2010, 13:30 hod. (kdy byl vzat do vydávací vazby městským soudem). Ministr spravedlnosti rozhodnutím ze dne 24. 2. 2011, č. j. 2727/2008-MOT-T/119, v návaznosti na usnesení vrchního soudu ze dne 22. 9. 2010 povolil vydání žalobce k trestnímu stíhání do Ruska, pro spáchání trestného činu vraždy. Vykonatelnost rozhodnutí ministra spravedlnosti ze dne 24. 2. 2011 byla odložena předběžným opatřením Evropského soudu pro lidská práva ze dne 4. 3. 2011, stížnost č. 14021/10.

[32] Usnesením Ústavního soudu ze dne 18. 3. 2011, sp. zn. III. ÚS 665/11, byla odložena vykonatelnost, a následně bylo nálezem Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. III. ÚS 665/11, rozhodnutí ministra spravedlnosti ze dne 24. 2. 2011 zrušeno. V odůvodnění nálezu Ústavní soud konstatoval, že *„na rozdíl od soudu, který mohl o přípustnosti vydání rozhodnout před skončením řízení o udělení mezinárodní ochrany, ministr spravedlnosti nemůže povolit vydání do doby, než bude toto řízení pravomocně skončeno, včetně případného navazujícího soudního přezkumu (k obdobnému názoru, byť z jiných důvodů, dospěl ve věci stěžovatele i Nejvyšší správní soud, do jehož působnosti však nepatří přezkum postupu ministra spravedlnosti v rámci řízení o vydání; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 10/2010-99)"* (bod 47).

[33] Podle sdělení Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2011, sp. zn. 475/2008, byl stěžovatel dne 28. 7. 2011 propuštěn z vydávací vazby, neboť uplynula prodloužená lhůta jejího trvání.

IV.2.
Stěžejní obsah správního spisu

[34] Vzhledem k mimořádnému rozsahu správního spisu (žalobou napadené rozhodnutí se nachází na č. l. 1171 správního spisu), značnému počtu a závažnému obsahu podkladů v něm založených a jejich významu pro posouzení věci je předně třeba shrnout jeho stěžejní obsah.

[35] Předmětem přezkumu v nyní projednávané věci je rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2013, jímž bylo rozhodnuto o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany ze dne 28. 1. 2009 (č. l. 27 a 35 správního spisu). V žádosti a navazujícím pohovoru provedeném téhož dne stěžovatel uvedl, že z Ruska vycestoval na podzim 2002, přičemž následně pobýval v Turecku, odkud na přelomu let 2003 a 2004 přicestoval do České republiky. Jako důvod žádosti uvedl, že je v Rusku hledán tajnou službou; byl obviněn z účasti ve válce v Čečensku, kde se účastnil bojových akcí jako velitel oddílu, celkem dvakrát byl zadržen, a po zastřelení moskevského právníka v roce 2002 byla ruskými orgány vykonstruována čečenská teroristická skupina, jejímž organizátorem má být právě on.

[36] Stěžovatel vyložil, že v Rusku je proti němu proto vedeno trestní stíhání a pokud by tam vydán, tajné služby jej zabijí. Za zabití moskevského právníka byl odsouzen jeho spoluobviněný, který však stěžovatele neudal; k vraždě došlo v návaznosti na spor o moskevské obchodní centrum, kdy představitelé místních orgánů nutili jeho vlastníka a známého stěžovatele X. prodat jej za cca 30 % tržní ceny; vlastník odcestoval na Kypr a jednáním s místními orgány pověřil svoji tetu, které stěžovatel následně vypomáhal v průběhu soudního řízení. Zprávu o tom, že na něm po návratu do Ruska bude vynuceno přiznání, stěžovatel obdržel přes svého synovce žijícího v Česku. O mezinárodní ochranu požádal teprve po několika letech pobytu v Česku proto, že v minulosti byl informován, že pokud o to bude česká strana požádána, bude vydán bez ohledu na svoji azylovou žádost.

[37] V doplňujícím pohovoru provedeném dne 6. 4. 2011 (č. l. 310 správního spisu) stěžovatel uvedl, že Rusko opustil na cestovní pas svého bratra; do České republiky přicestoval a pobýval zde na padělané doklady jiných osob, a to zejména pod gruzínskou identitou a jménem X.. V mezidobí od příchodu do Česka na přelomu let 2003 a 2004 celkem dvakrát vycestoval zpět do Ruska, přibližně v letech 2006 a 2010, a to vždy na padělané cestovní doklady. Bojových akcí se účastnil v letech 1995 až 1996; jeho problémy s ruskou státní mocí začaly v roce 1999, kdy byl poprvé zadržen. Minimálně od roku 2000 existují seznamy bývalých čečenských bojovníků, kteří jsou pronásledováni (řada z nich byla zadržena, zabita či mučena); stěžovatel je přesvědčen, že byl do těchto seznamů rovněž zařazen. V České republice již cca 10 až 15 let žije jeho synovec X..

[38] V doplňujícím pohovoru zahájeném dne 20. 6. 2011 a dokončeném dne 30. 6. 2011 (č. l. 567 a č. l. 586 správního spisu) stěžovatel vyložil, že před odchodem ze země původu se vyskytly dva významnější incidenty s ruskými bezpečnostními složkami, při kterých byl zadržen. Upřesnil, že v případě vraždy moskevského právníka, provedené v návaznosti na spor jeho známého X. o moskevské obchodní centrum v hodnotě cca 3-4 miliony amerických dolarů, za kterým patrně stála žena tehdejšího starosty L., se jednalo o advokátku protistrany, která byla zastřelena v průjezdu domu; z organizování vraždy byl obviněn i stěžovatel; udal jej řidič, který rovněž pracoval pro tetu jeho známého a v souvislosti s procesem vozil i stěžovatele. Proti stěžovateli je v mezidobí vedeno trestní stíhání, přičemž byl určen advokát, který jej v řízení zastupuje; stěžovateli není znám tento advokát ani jiné osoby, které se procesu proti němu účastní. Obraně v rámci řízení se stěžovatel nevěnoval, neboť je přesvědčen, že by to nemělo smysl; jediným řešením bylo utéct. Ze strany státních orgánů nebyl v mezidobí kontaktován, jeho příbuzným bylo nicméně opakovaně vyhrožováno.

[39] Na podporu svých tvrzení stěžovatel předložil žalovanému prohlášení řady osob:

[40] V prohlášení ze dne 3. 1. 2009 (č. l. 67 správního spisu) X. uvedl, že stěžovatel se pod jeho velením postavil do čela jedné z jednotek jižního směru jihozápadní fronty; čečenského odporu v 1. rusko-čečenské válce se účastnil v letech 1994 až 1996. Prohlášení pana X. bylo opatřeno razítkem a státním znakem Parlamentu Čečenské republiky Ičkerie, u kterého v té době působil.

[41] V opakovaném prohlášení ze dne 8. 3. 2010 (č. l. 190 správního spisu)X. (jedná se o tutéž osobu jako v případě prohlášení ze dne 3. 1. 2009), brigádní generál a velitel sektoru Jihozápadní fronty, opakovaně potvrdil, že se stěžovatel účastnil bojů, přičemž dodal, že v případě jeho vydání ruské straně mu v souvislosti s politickým pronásledováním hrozí smrtelné nebezpečí. Panu B. samotnému byl udělen politický azyl v Belgii a je pod stálou ochranou belgické policie.

[42] V opakovaném prohlášení X. ze dne 15. 6. 2011 (č. l. 642 správního spisu) bylo jménem Parlamentu Čečenské republiky Ičkerie požádáno o poskytnutí politického azylu stěžovateli.

[43] Stěžovatel ohledně pana X. původně navrhoval provedení svědecké výpovědi, následně však žalovanému sdělil, že tato není možná, neboť na generála X. byl v Belgii dvakrát spáchán pokus o atentát, a bylo mu proto zakázáno vycestovat.

[44] V prohlášení ze dne 5. 1. 2009 (č. l. 69 správního spisu) Žaloudi Saraljapov., předseda Parlamentu Čečenské republiky Ičkerie, uvedl, že Ruská federace žádá o extradici stěžovatele na základě nepravdivých, bezdůkazných a vymyšlených obvinění; vydání stěžovatele může mít za následek jeho smrt. Parlament Čečenské republiky Ičkerie proto Českou republiku žádá o odepření extradice.

[45] Žaloudi Saraljapov. upozornil na smrtelné nebezpečí, které stěžovateli hrozí v případě extradice do Ruska, i v opakovaném prohlášení ze dne 8. 10. 2010 (č. l. 201 správního spisu).

[46] V prohlášení ze dne 19. 2. 2010 (č. l. 206 správního spisu) X., člen Celonárodního kongresu čečenského národa, kterému bylo uděleno francouzské občanství, vyložil, že ruské bezpečnostní složky zaměřily svoji pozornost na stěžovatele poté, co několik jeho bývalých spolubojovníků vystoupilo z ilegality s nadějí na amnestii a byli donuceni sloužit režimu. Stěžovateli hrozí v případě vydání na území Ruska smrtelné nebezpečí.

[47] V prohlášení ze dne 22. 2. 2010 (č. l. 199 správního spisu) X., vedoucí organizace Čečenci Evropy, vyslovil přesvědčení, že obvinění ruských orgánů vůči stěžovateli jsou zfalšována; jeho vydání se rovná jeho vraždě.

[48] Ve správním spise je jako příloha k podání stěžovatele na č. l. 652 založeno rovněž další obsáhlé prohlášení X., které není opatřeno datem.

[49] V prohlášení bez uvedení data vystavení (č. l. 197 správního spisu) X., kterému bylo uděleno francouzské občanství, s plnou odpovědností prohlásil, že vydání stěžovatele ruským úřadům by pro něj znamenalo smrtelné nebezpečí.

[50] Ve dvou prohlášeních bez označení přesného data vystavení (č. l. 195 a příloha k podání stěžovatele na č. l. 652 správního spisu) X, kterému bylo uděleno francouzské občanství, vyslovil přesvědčení, že vydání stěžovatele ruským úřadům by pro něj znamenalo jistou smrt.

[51] V potvrzení ze dne 8. 3. 2010 (č. l. 193 správního spisu) X., prezident organizace Mír a lidská práva uvedl, že stěžovatel byl účastníkem čečenského odboje, přičemž podle dostupných informací v Rusku nespáchal žádný trestný čin ani po něm nebylo vyhlášeno pátrání; je třeba provést veřejné vyšetřování věci.

[52] V potvrzení ze dne 10. 3. 2010 (č. l. 208 správního spisu) Achmed Zakaev, předseda Kabinetu ministrů Čečenské republiky Ičkerie, uvedl, že stěžovatel byl aktivním účastníkem rusko-čečenské války, a je proto pronásledován ruskými speciálními službami, které likvidují účastníky odboje. Je přesvědčen, že návrat stěžovatele do země původu by pro něj byl za dané situace smrtelně nebezpečný.

[53] V opakovaném potvrzení ze dne 6. 10. 2010 (č. l. 315 správního spisu) Achmed Zakaev zopakoval, že stěžovatel je pronásledován ruskými speciálními službami pro svoji aktivní účast v rusko-čečenské válce; ruské speciální služby pronásledují a likvidují účastníky odboje, a v případě návratu stěžovatele do země původu mu za dané situace hrozí smrtelné nebezpečí.

[54] X., syn bývalého prezidenta Čečenské republiky Ičkerie Aslana Maschadova., který získal politický azyl v Norsku, v prohlášení ze dne 14. 3. 2011 (příloha k podání stěžovatele na č. l. 652 správního spisu) vyslovil, že stěžovatel se skutečně nachází v těžké situaci. Stěžovatel se účastnil 1. rusko-čečenské války, a to v době, kdy byl jeho otec a pozdější prezident republiky Aslan Maschadov. náčelníkem štábu ozbrojených sil Čečenské republiky Ičkerie. X. zdůraznil, že stěžovatel měl kontakty s většinou čečenských velitelů, a má o nich proto informace, které by mohly být zneužity ruskými

orgány či tajnými službami. V případě návratu do země původu může být stěžovatel ohrožen na životě; X. vyjádřil přání, aby Česká republika zachránila stěžovatele před hrozící smrtí, mučením či ponižováním.

[55] Spoluobviněný stěžovatele, jehož totožnost byla na žádost stěžovatele žalovaným utajena, přičemž toto přání respektuje i Nejvyšší správní soud, v prohlášení ze dne 28. 6. 2011 (příloha k podání stěžovatele na č. l. 652 správního spisu) uvedl, že byl Moskevským městským soudem odsouzen k odnětí svobody v trvání 15 let, který vykonává od 11. 6. 2002; v průběhu vazby na něj byl orgány činnými v trestním řízení vykonáván nátlak, aby stěžovatele křivě obvinil ze spáchání zločinu, což spoluobviněný odmítl; čelil za to výhružkám fyzickou likvidací a následně byly cíleně zhoršeny podmínky výkonu trestu odnětí svobody, čehož se spoluobviněný i nadále obává; o praktikách orgánů je informován rovněž advokát spoluobviněného.

[56] UNHCR, kancelář Praha, v dopise žalovanému ze dne 22. 6. 2011 (č. l. 860 správního spisu) po seznámení se správním spisem vyjádřil své znepokojení nad případem stěžovatele. Vyjádřil přesvědčení, že žádosti čečenských žadatelů o mezinárodní ochranu by měly být posuzovány důkladně a individuálně, neboť v daném regionu dochází k pokračujícímu porušování lidských práv. Zdůraznil, že i v rámci řízení azylového je třeba věnovat pozornost trestnímu stíhání stěžovatele, zejména okolnosti, zda v případě extradice nebude v zemi původu čelit pronásledování. Dostupné informace z Ruské federace totiž obecně potvrzují oprávněnost obav o nezávislost tamního trestního soudnictví, a to zejména ve vztahu k regionu Čečenska, resp. severního Kavkazu jako celku; stěžovatel přitom patří mezi osoby, kterým může hrozit zvýšené riziko porušování lidských práv, neboť přívrženci povstalců z 1. rusko-čečenské války mohou být podle poznatků UNHCR v určitých případech i nadále ohroženi. UNHCR doporučil náležitě přihlédnout i k potvrzením exilových opozičních skupin, které se týkají případu stěžovatele a byly předloženy pro účely správního řízení.

[57] Ve správním spise jsou dále založeny otevřené dopisy vyslovující se pro udělení azylu stěžovateli a zejména proti jeho vydání k trestnímu stíhání do Ruské federace, konkrétně dopis ministru vnitra ze dne 3. 2. 2011 (č. l. 465 správního spisu), podepsaný celkem 16 osobnostmi veřejného života, mj. Michaelem Kocábem, bývalým ministrem pro lidská práva, Friedou Brepoels a Bartem Staesem, oba poslanci Evropského parlamentu, X, X, disidentem a jedním z tzv. osmi statečných, kteří dne 25. 8. 1968 demonstrovali na Rudém náměstí proti vpádu vojsk Varšavské smlouvy do tehdejšího Československa, X, Univerzita v Londýně, X, novinářkou, jakož i dalšími osobami, spisovateli, novináři a disidenty.

[58] Ve správním spise jsou mimoto obsaženy otevřené dopisy ministru spravedlnosti, konkrétně dopisy X ze dne 10. 2. 2010, Jaromíra Štětiny, senátora, ze dne 10. 3. 2010, X ze dne 3. 2. 2011, X ze dne 3. 3. 2011, Michaela Kocába ze dne 4. 3. 2011, X prezidentky Americké asociace Židů z bývalého Sovětského svazu, X, činitele nevládních organizací a poradce poslance Evropského parlamentu Barta Staese, a dále dopisy X ministru zahraničních věcí ze dne 24. 4. 2011 a řediteli příslušného odboru žalovaného ze dne 10. 6. 2011.

[59] Správní spis zahrnuje rovněž další písemnosti, mj. odpovědi a další komunikaci v návaznosti na výše uvedené otevřené dopisy, jakož i řadu článků a jiných textů, které se týkají případu stěžovatele a byly publikovány zejména na webových stránkách <http://blisty.cz>.

[60] Ve správním spise je založen rovněž dopis předsedy Nejvyššího správního soudu JUDr. Josefa Baxy ze dne 26. 4. 2011, č. j. S 911/2011 – 6 (č. l. 455 správního spisu), jako odpověď paní X, předsedkyni občanského sdružení Pomoz jednomu člověku, na dopis, v němž X upozorňovala na signály, že příslušné správní orgány odmítají respektovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2010, č. j. 4 Azs 10/2010 – 99, konkrétně povinnost vyčkat pro účely řízení extradičního (rozhodnutí o povolení vydání) výsledku řízení azylového (pravomocně skončeného řízení o udělení mezinárodní ochrany).

[61] Ve svědecké výpovědi ze dne 21. 6. 2011 (č. l. 573 správního spisu) synovec stěžovatele X., kterému byl udělen azyl ve Francii, sdělil, že obvinění stěžovatele bylo v ruských mediích prezentováno jako stíhání zločineckého vůdce, který organizoval kriminální činnost po Evropě. Již v roce 2000 bylo po stěžovateli vyhlášeno pátrání, přičemž intenzivně se o jeho osobu začaly bezpečnostní složky zajímat v roce 2001 – poté, co část jeho spolubojovníků na základě výhružek či za úplatu přešla do ruských služeb a stěžovatele udala.

[62] V dodatečném písemném prohlášení, obsahujícím odpovědi svědka X. na otázky zástupce stěžovatele, které nebyly žalovaným připuštěny v návaznosti na provádění svědeckého výslechu, svědek popsal okolnosti incidentu, při kterém byli společně se stěžovatelem zadrženi ruskými bezpečnostními složkami a podařilo se jim vyváznout pouze proto, že se svědek (který v minulosti působil v čečenské armádě a následně u Služby národní bezpečnosti Ičkerie, a znal tak metody práce těchto složek) prohlásil za pracovníka kontrarozvědky.

[63] Podáním ze dne 25. 10. 2010 a opakovaně podáním ze dne 12. 4. 2011 (č. l. 226 a č. l. 320 správního spisu) a dalšími podáními stěžovatel navrhl opatření svědeckých výpovědí osob, jejichž prohlášení pro účely správního řízení předložil, a dále výslech svědků X.; dodatečně navrhl ještě výslech svědkyně X., předsedkyně nevládní organizace Memorial a kandidátky na Nobelovu cenu míru.

[64] Z e-mailové komunikace mezi zástupcem stěžovatele a pracovníky žalovaného kolem dne 22. 6. 2011 (č. l. 588 správního spisu) se podává, že výslech svědka X. musel být nahrazen písemným prohlášením, neboť se nepodařilo zkoordinovat čas výslechu s jeho (omezenými) časovými možnostmi pobytu na území České republiky; ohledně dalších navrhovaných svědků se nepodařilo zajistit jejich přicestování k výslechu, a to z bezpečnostních důvodů, popř. z důvodů časových či finančních. V dalších podáních stěžovatel poukazuje na to, že vzdor jejich přicestování do Česka nebyly provedeny ani výslechy svědků X.

IV.3.
Vlastní posouzení merita věci

[65] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

IV.3.1.
Námitka nedostatečného zjištění skutkového stavu

[66] Stěžovatel namítal, že žalovaný v řízení nedostatečně objasnil skutkový stav a vyhodnotil skutečnost, zda stěžovatel v rámci pohovorů i na bázi listinných důkazů dostatečně prokázal, že se aktivně zapojil do obrany Čečenska proti ruským ozbrojeným silám, a to jako velitel jednoho z vojenských oddílů, byl proto zařazen na seznamy nežádoucích osob vedených ruskými bezpečnostními složkami a byl proto opakovaně zadržen, přičemž vše vyvrcholilo účelovým obviněním z vraždy a účasti na čečenské organizované zločinecké skupině, k čemuž státní aparát využil jeho participace ve sporu známého, usilujícího o uchránění vlastnictví moskevského obchodního centra.

[67] Nejvyšší správní soud shledal důvodnou stěžejní námitku nedostatečného zjištění skutkového stavu, přičemž městský soud pochybil, pokud z tohoto důvodu žalobou napadené rozhodnutí žalovaného nezrušil.

[68] Podle § 3 správního řádu *„nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.“*

[69] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004 – 89, publikován pod č. 1095/2007 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>), ve vztahu k břemenu tvrzení a k dokazování v řízení o udělení mezinárodní ochrany vyslovil, že *„uvede-li žadatel o udělení azylu v průběhu správního řízení skutečnosti, jež by mohly nasvědčovat závěru, že opustil zemi původu pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je povinností správního orgánu vést zjišťování skutkového stavu takovým způsobem, aby byly odstraněny nejasnosti o žadatelových skutečných důvodech odchodu ze země původu.“*

[70] Povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k břemenu důkaznímu Nejvyšší správní soud vyjasnil v rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57, v němž judikoval, že *„není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“* V rozsudku ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63, potom Nejvyšší správní soud dále upřesnil, že *„zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazující věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu.“*

[71] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný zásadním způsobem nedostál své zákonné povinnosti řádně zjistit skutkový stav, jak byla tato povinnost ve vztahu

ke specifické povaze azylového řízení konkretizována citovanou konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu. Za daného stavu řízení se jeví jako přinejmenším předčasný závěr žalovaného, jakož i městského soudu, že v případě stěžovatele nepřicházejí v úvahu důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

[72] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu správního řízení v souladu s požadavky § 49a zákona o azylu opakovaně předestřel skutečnosti, které mohou nasvědčovat závěru, že opustil zemi původu pro některý z azylově relevantních důvodů, resp. že v jeho případě mohou být naplněny zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Pokud přitom žalovaný shledal v prezentovaném azylovém příběhu stěžovatele nejasnosti, bylo jeho povinností tyto nejasnosti, resp. stěžovatelovy skutečné důvody odchodu ze země původu objasnit na základě odpovídajícího dokazování; žalovaný nepostupoval v souladu se zákonem, pokud bez bližšího zkoumání a zejména bez vypořádání jednotlivých stěžovatelem předložených prohlášení osob, seznámených s případem, a bez provedení dalšího dokazování, směřujícího k alespoň rámcovému ověření, zda se v případě obvinění z organizace nájemné vraždy ze strany orgánů Ruské federace nemůže jednat o trestní stíhání vykonstruované, označil tvrzení stěžovatele za nevěrohodná a jeho žádost za nedůvodnou.

[73] Nejvyšší správní soud je nucen zdůraznit, že v porovnání se standardním rozsahem podkladů, které bývají žadateli v řízení o mezinárodní ochraně předkládány, stěžovatel poskytl žalovanému výrazně nadstandardní množství důkazního materiálu, přičemž žalovaný nejen že nedostál své povinnosti provádět vlastní dokazování za účelem ověření stěžovatelem prezentovaných tvrzení, ale fakticky se vůbec nezabýval jednotlivými stěžovatelem předloženými podklady; tyto toliko paušalizovaným způsobem a bez odpovídajícího vypořádání odmítl.

[74] Stěžovatel v rámci správního řízení nashromáždil a žalovanému předložil prohlášení celé řady osob, jak byla tato rekapitulována výše v části IV. tohoto rozsudku, přičemž na rozdíl od řady správních řízení tohoto druhu neobsahovaly listinné důkazy předložené stěžovatelem (toliko) obecné poznatky o situaci v zemi původu, nýbrž se jednalo o prohlášení, která se týkala výslovně a konkrétně případu stěžovatele a byla vyhotovena osobami, které jsou s tímto případem více či méně detailně obeznámeny. Stěžovatel byl v prohlášeních jmenovitě označen a bylo v nich konkretizováno jeho angažmá v době rusko-čečenského konfliktu. Takřka všechna prohlášení potom vyjadřovala výslovné a jednoznačné přesvědčení pisatele, že stěžovateli v případě jeho (nuceného) návratu do země původu hrozí pronásledování ze strany ruské státní moci, resp. že stěžovateli v případě extradice hrozí smrtelné nebezpečí či dokonce jistá smrt.

[75] Žalovaný se s prohlášeními osob seznámených s případem stěžovatele blíže a jednotlivě nezabýval a k případnému ověření jejich věrohodnosti neprovedl žádné dokazování, a to ani přesto, že se v řadě případů jedná o prohlášení vysoce důvěryhodná, učiněná funkcionáři Parlamentu Čečenské republiky Ičkerie či jiných čečenských exilových orgánů a zpravidla opatřená i osobními údaji autora, v několika případech dokonce i úředně ověřeným podpisem. Řada prohlášení ve prospěch udělení mezinárodní ochrany stěžovateli byla navíc učiněna osobami, kterým byl v zemích Evropské unie

udělen politický azyl, a je tedy zjevné, že se jedná o osoby, které jsou samy důkladně obeznámeny s formami pronásledování nepohodlných osob v Rusku.

[76] Věrohodnost azylového příběhu stěžovatele takto např. opakovanými prohlášeními dokládal X., brigádní generál čečenské armády a přímý nadřízený stěžovatele v době jeho působení v 1. rusko-čečenské válce, kterému byl udělen politický azyl v Belgii a který je pod stálou ochranou belgické policie, neboť na něj byl v minulosti neboť na něj byl v minulosti dvakrát spáchán pokus o atentát. Ve prospěch stěžovatele se vyjadřoval rovněž Žaloudi Saraljapov, předseda Parlamentu Čečenské republiky Ičkerie, Achmed Zakaev., předseda Kabinetu ministrů Čečenské republiky Ičkerie, X, člen Celonárodního kongresu čečenského národa, kterému bylo uděleno francouzské občanství, X kterým bylo uděleno francouzské občanství, a dokonce i X., syn bývalého prezidenta Čečenské republiky Ičkerie Aslana Maschadova, který získal politický azyl v Norsku a který ve svém prohlášení mj. upozornil na to, že stěžovatel měl kontakty s většinou čečenských velitelů, a má proto o nich informace, které by mohly být zneužity ruskými orgány či tajnými službami. Svědeckou výpověď osobně poskytl stěžovatelův synovec X., kterému byl udělen azyl ve Francii.

[77] Některé osoby zjevně podstoupily nemalé riziko, aby mohly prohlášení ve stěžovatelově věci poskytnout, když zejména spoluobviněný stěžovatele poskytl toto prohlášení z výkonu trestu odnětí svobody v ruském vězení; tento spoluobviněný byl odsouzen k odnětí svobody v trvání 15 let, přičemž výslovně uvedl, že ze strany orgánů činných v trestním řízení na něj byl vykonáván nátlak, aby stěžovatele křivě obvinil ze spáchání zločinu, což spoluobviněný odmítl, čelil za to výhružkám fyzickou likvidací a následně byly cíleně zhoršeny podmínky výkonu trestu odnětí svobody, čehož se i nadále obává.

[78] Své znepokojení nad případem stěžovatele a okolnostmi jeho projednání před českými správními orgány pak vyjádřil i UNHCR, který apeloval na důkladné zvážení všech okolností případu s tím, že osoby typu stěžovatele mohou být v Rusku i nadále ohroženy, a v řízení by mělo být náležitě přihlédnuto i k potvrzením významných činitelů čečenské opozice působících v exilu. Na rozdíl od žalovaného Nejvyšší správní soud nepovažuje vyjádření UNHCR za nepřiměřeně obecné; toto se vyjadřuje konkrétně k případu žalobce, prokazuje poměrně detailní znalost spisu a obsahuje i apel UNHCR, jak by měly české orgány v případě stěžovatele postupovat, resp. jakým aspektům by měly věnovat mimořádnou pozornost; tímto doporučením se žalovaný neřídil a vyjádření UNHCR – obdobně, jako ostatní listinné podklady předložené stěžovatelem – paušálně odmítl.

[79] Nejvyšší správní soud považuje za nepřijatelné, pokud žalovaný ani prohlášením takto významných a věrohodných osob či orgánů nevěnoval konkrétní pozornost a společně s desítkami dalších důkazních návrhů stěžovatele je pro účely rozhodnutí o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany přešel bez bližšího vyhodnocení, resp. je paušálně odmítl či považoval za irelevantní. Pokud žalovaný hodlal tato prohlášení, jakož i prohlášení řady dalších osob, které se ve správním řízení vyslovily ve prospěch udělení azylu stěžovateli, označit za nepodstatná či nevěrohodná, bylo jeho povinností tato prohlášení jednotlivě analyzovat a jejich obsah vyhodnotit rovněž v kontextu okolnosti,

kdo je autorem toho kterého prohlášení a jaká tvrzení jsou v něm obsažena. Nejvyšší správní soud konstatuje, že část z předložených prohlášení je poměrně stručná a obecná, i tak ovšem svědčí přinejmenším o obeznámení se s případem stěžovatele; pokud se (některá) prohlášení jevila žalovanému jako příliš obecná, měl k jejich doplnění provést další dokazování či se o to alespoň pokusit.

[80] V této souvislosti je třeba opakovaně poukázat na to, že je to právě žalovaný, komu v souladu s požadavky § 3 správního řádu a zásadou tzv. materiální pravdy zákon ukládá povinnost objasnit stěžovatelovy skutečné důvody odchodu ze země původu, a to na základě provedení odpovídajícího dokazování. Nelze se spokojit s přístupem žalovaného, který řadu prohlášení osob znalých případu stěžovatele a zčásti současně významných osob veřejného života označil za nepoužitelná či nevěrohodná toliko z důvodu, že tato prohlášení považoval za nedostatečně konkrétní, popř. příliš stručná. Bylo povinností žalovaného, aby v tomto směru prováděl další dokazování, a to dle vlastní úvahy předvoláním těchto osob k poskytnutí svědecké výpovědi, popř. navazující písemnou komunikací s nimi.

[81] V této souvislosti lze dodat, že stěžovatel v řízení výslovně poukazoval na to, že osoby činící prohlášení jsou současně rovněž připraveny poskytnout pro účely řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany svědeckou výpověď, ledaže jim v tom zabrání bezpečnostní, popř. časové či finanční důvody. Ohledně některých z těchto osob se pak ze spisového materiálu podává, že tyto dokonce přicestovaly do Česka za účelem podání svědecké výpovědi, nepodařilo se však zkoordinovat čas výslechu těchto osob s jejich (omezenými) časovými možnostmi pobytu na území České republiky. K důvodům, pro které k výslechu těchto osob nemohlo dojít, přitom nelze ve správním spise ničeho dohledat a žalovaný se k nim nevyjádřil ani v průběhu řízení před správními soudy. Ve správním spise nelze nalézt podklad pro tvrzení žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že činil úkony k předvolání dalších svědků, popř. zjištění údajů, které by mu jejich předvolání umožnily; v prohlášení přitom byla zpravidla uvedena adresa, popř. jiné údaje, jejichž prostřednictvím bylo možno danou osobu kontaktovat.

[82] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že pokud žalovaný zjistil určité rozdíly ve výpovědích stěžovatele jako žadatele o udělení mezinárodní ochrany a jeho synovce jako svědka, neměl z těchto rozdílů bez dalšího dovodit nevěrohodnost výpovědí obou osob (stěžovatele i svědka), nýbrž měl postupovat v intencích právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007 – 55: *„Zjistí-li správní orgán, že výpovědi žadatelů o azyl o týchž skutečnostech si odporují, je jeho povinností poskytnout těmto žadatelům možnost rozpory vysvětlit, jinak je závěr správního orgánu o nevěrohodnosti takových výpovědí v rozporu s § 3 správního řádu z roku 2004.“*

[83] Ze správního spisu se navíc podává, že stěžovatel tyto rozpory při doplňujícím pohovoru provedeném dne 30. 6. 2011 vysvětlil, když uvedl, že pokud jeho synovec hovořil o pátrání po stěžovateli a toto časově určil jako trvající od roku 2000, mohlo tím být myšleno i nikoli oficiálně vyhlášené pátrání, tedy určitá forma (neoficiálního) hledání jeho osoby bezpečnostními složkami, o kterém již v řízení hovořil i sám stěžovatel, když poukazoval na to, že od roku 2000 byly vedeny seznamy bývalých čečenských bojovníků, ve kterých figuroval.

[84] Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s úvahami žalovaného i městského soudu, že okolnosti trestního stíhání byly svědkem X. prezentovány zcela jinak než stěžovatelem; pokud svědek potíže stěžovatele navázal na činnost bývalých spolubojovníků žalobce, kteří za úplatu a získání různých výhod přešli na stranu Ruska, pak takovou výpověď nelze hodnotit jako protikladnou s výpověďmi stěžovatele, který v rámci pohovorů opakovaně poukazoval na své zařazení na seznamy bývalých čečenských bojovníků, přičemž naznačil, že na tyto seznamy mohl být zařazen i z důvodu vyzrazení své identity ze strany bývalých spolubojovníků. Jako ne zcela přesnou je třeba hodnotit rovněž úvahu městského soudu, že tvrzení stěžovatele o zahrnutí na seznamy bývalých čečenských bojovníků je nedůvěryhodné, neboť stěžovatel poukazoval na problémy již od roku 1999, jeho synovec jako svědek je však časově zařadil teprve do roku 2001; synovec totiž potíže stěžovatele jednak časově nezařadil do roku 2001, nýbrž hovořil o pátrání po stěžovateli od roku 2000, především však nevěrohodnost tvrzení stěžovatele nelze dovozovat z poměrně nepatrných rozdílů v časovém určení pronásledování ze strany stěžovatele samotného (který hovořil o problémech od roku 1999 a zařazení na seznamy pronásledovaných čečenských bojovníků od roku 2000) a jeho synovce jako svědka (který se vyslovil o pátrání po stěžovateli od roku 2000), a to i vzhledem k času, který uplynul mezi popisovanými událostmi a uskutečněním výpovědí.

[85] Žalovaný ani přes opakované výzvy stěžovatele neprováděl jakékoli dokazování k osvětlení, nakolik jsou věrohodná opakovaná a v průběhu řízení konzistentně uplatňovaná tvrzení, že obvinění stěžovatele z trestného činu organizace nájemné vraždy je vykonstruované. Žalovaný si mohl v tomto ohledu například vyžádat od ruských orgánů upřesnění, z čeho je stěžovatel obžalován a na základě jakých důkazů či indicií ruské orgány dospěly k závěru o důvodném podezření stěžovatele z organizace vraždy I. V. M., která byla dne 4. 4. 2002 zastřelena v průjezdu domu, v němž bydlela, přičemž na místě činu se nacházely tři osoby, nikoli však stěžovatel. Žalovaný rovněž mohl požádat ruské orgány o vyjádření k tvrzením, že stěžovatel byl v Rusku následně obviněn z desítek dalších trestných činů a je zde vnímán jako jedna z nejhledanějších osob, přičemž tato skutečnost měla být zveřejněna rovněž na webových stránkách ruského ministerstva vnitra a ve zpravodajství celostátních televizí. Nic z toho však žalovaný neučinil, a ponechal tak zcela neobjasněné otázky, z jakých trestných činů nad rámec žádosti o vydání je stěžovatel v zemi původu obviněn či zda byl skutečně zařazen na veřejně dostupné seznamy hledaných osob, popř. zda byl ve vysílání ruských celostátních televizních kanálů či jinými veřejně dostupnými způsoby prezentován jako příslušník čečenské teroristické skupiny, popř. jedna z hlavních postav organizovaného zločinu (čečenské mafie) a pokud ano, pro jaké činy se tak stalo.

[86] Nejvyšší správní soud dodává, že se ztotožnil rovněž s dílčí námitkou stěžovatele, týkající se porušení zákona při provádění dokazování, do té míry, že žalovaný pochybil, pokud sice umožnil účast stěžovatele při provádění výslechu svědka X, stěžovateli, resp. jeho zástupci nicméně neumožnil klást svědkovi dotazy. V této souvislosti lze poukázat na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013 – 26, v němž zdejší soud poukázal na to, že součástí práva žadatele o udělení mezinárodní ochrany být přítomen výslechu svědka (§ 51 odst. 2 správního řádu) je rovněž oprávnění

klást svědkovi otázky a konfrontovat ho se svojí skutkovou verzí. Nejvyšší správní soud se nicméně ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že toto pochybení samo o sobě nezpůsobovalo nezákonnost napadeného rozhodnutí za situace, kdy žalovaný následně akceptoval a v odůvodnění napadeného rozhodnutí zohlednil dodatečné písemné prohlášení, obsahující odpovědi svědka na otázky zástupce stěžovatele (které nebylo umožněno položit přímo při svědecké výpovědi).

[87] Nejvyšší správní soud se naopak neztotožnil s tvrzením stěžovatele, že žalovaný zneužil poučovací povinnost za účelem získání výpovědi i ohledně okolností, o kterých stěžovatel nebyl povinen nebo si nepřál hovořit; z protokolů o pohovorech se stěžovatelem je sice patrné, že žalovaný se na některé okolnosti dotazoval opakovaně a poměrně důrazně, nelze nicméně dospět k závěru, že by při vytěžování relevantních informací překročil meze zákona. Zdejší soud se pak nemohl blíže zabývat dílčí námitkou stěžovatele, že mu bylo bráněné pořídit si kopie spisového materiálu nafotografováním, neboť z tvrzení stěžovatele není zřejmé, kopie kterých dokumentů mu bylo odepřeno pořídit; stěžovatel v kasační stížnosti uváděl, že mu bylo odepřeno pořízení kopie protokolu o svědecké výpovědi svědka X. (č. l. 573 správního spisu), z úředního záznamu ze dne 12. 7. 2011 (č. l. 592 správního spisu) se nicméně podává, že zástupci stěžovatele bylo umožněno pořídit si na vlastní náklady kopie celkem 335 stran spisového materiálu, konkrétně č. l. 254-589 správního spisu, tedy i předmětného protokolu.

IV.3.2.
Námitka nedostatečného odůvodnění rozhodnutí žalovaného

[88] Nejvyšší správní soud shledal důvodnou rovněž navazující kasační námitku stěžovatele, totiž že odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného neodpovídá požadavkům § 68 odst. 3 správního řádu.

[89] Podle § 68 odst. 3 správního řádu *„v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“*

[90] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009 – 46, jehož závěry je třeba obdobně aplikovat i na nyní projednávanou věc, vyslovil, že *„z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši (§ 68 odst. 3 správního řádu z roku 2004).“*

[91] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že odůvodnění napadeného rozhodnutí přezkoumatelným způsobem nezachycuje, jak se žalovaný vypořádal s tvrzeními, která byla stěžovatelem v průběhu správního řízení opakovaně a konzistentně uplatňována a dokládána řadou listinných důkazů; žalovaný dostatečně neodůvodnil, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, resp. z jakého důvodu považoval azylový příběh

předestřený stěžovatelem za nevěrohodný, nesprávný či vyvrácený. V napadeném rozhodnutí schází konkrétní úvahy, na jejichž základě žalovaný dospěl k závěru, že žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je nedůvodná.

[92] Pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí, jakož i městský soud v napadeném rozsudku vyšli z toho, že se žalobce v zemi původu žádným způsobem politicky neangažoval, je třeba dodat, že stěžovatel ani netvrdil, že by usiloval o udělení mezinárodní ochrany
pro své politické aktivity; stěžovatel opakovaně poukazoval na to, že se v důsledku svého postavení velitele oddílu v průběhu 1. rusko-čečenské války a do jisté míry i navazující souhry okolností dostal na seznamy bývalých čečenských bojovníků, kteří jsou pronásledováni ruskými bezpečnostními složkami, popř. tajnými službami. Jako zcela nedostatečné se jeví vypořádání této námitky žalovaným, který ji odmítl konstatováním, že stěžovatel nemůže být pro svoji účast v rusko-čečenském konfliktu pronásledován, neboť na základě všeobecné mobilizace vyhlášené dne 11. 8. 1994 se 1. rusko-čečenské války účastnili všichni muži podléhající branné povinnosti.

[93] Azylový příběh, který byl v průběhu řízení konzistentně prezentován stěžovatelem, je založen na postupném prohlubování jeho potíží s bezpečnostními složkami Ruské federace, které vyvrcholily účelovým obviněním z organizování nájemné vraždy, pro které mu v zemi původu hrozí mnohaleté vězení. V této souvislosti je přitom třeba znovu poukázat na prohlášení stěžovatelova spoluobviněného, který i přes nebezpečí, které je s tím spojeno, a vzdor obavám z dalšího prodloužení či zpřísnění podmínek výkonu trestu potvrdil, že byl ve vazbě
pod hrozbami zhoršení trestu i fyzické likvidace nucen k tomu, aby stěžovatele z uvedeného zločinu křivě obvinil. Tomuto prohlášení nevěnoval žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí bližší pozornost.

[94] Žalovaný vyhodnotil stěžovatelovu žádost jako nedůvodnou na základě zobecňující úvahy, která není v souladu s konkrétními prohlášeními osob znalých případu i poměrů v zemi původu, podpořenými tvrzeními stěžovatele; žalovaný toliko konstatoval, že Čečenci jako příslušníci etnické menšiny nejsou v Rusku i vzhledem k uklidnění situace v posledních letech pronásledováni z důvodu své národnosti, přičemž rovněž ruská vláda usiluje o uklidnění situace. Sám žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uznal, že bezpečnostní situace v Čečensku je problematická, spokojil se však s obecným konstatováním, že v posledních letech dochází ke stabilizaci regionu. Žalovaný sice připustil, že účelová kriminalizace osob čečenského původu je v Rusku i v současnosti možná, v případě stěžovatele ji však vyloučil na základě prostého a okolnosti věci opomíjejícího tvrzení, že stěžovatel nebyl obviněn z teroristické či národně odbojové činnosti (což má být obvyklý scénář v případech tohoto druhu), nýbrž z organizování nájemné vraždy. Odmítnutí bližšího přezkumu tvrzení stěžovatele toliko na základě takto obecně formulovaných úvah Nejvyšší správní soud hodnotí jako zcela nedostatečné; k odepření mezinárodní ochrany nepostačuje, že se případ stěžovatele vymyká ze šablony kauz, které organizace na ochranu lidských práv popsaly jako (obvyklé) případy vykonstruovaných procesů.

[95] Nejvyšší správní soud je nucen konstatovat, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí schází jakýkoli bližší podklad pro závěr žalovaného, že v případě tvrzení stěžovatele ohledně vykonstruovaného trestního stíhání, jehož účelem má být jeho vydání do Ruska a následná likvidace, se jedná jen o subjektivní a ničím nepodložené spekulace. Jak bylo uvedeno již výše, žalovaný označil tvrzení stěžovatele za spekulace, aniž by se vypořádal přinejmenším s četnými prohlášeními činitelů čečenského exilového parlamentu a dalších osob, které vyjádřily přesvědčení, že v případě trestního stíhání stěžovatele se skutečně jedná o obvinění vykonstruované a stěžovateli v případě vydání do země původu hrozí smrt. Žalovaný jistě nebyl povolán posuzovat, zda stěžovatel trestné činy, pro které je požadováno jeho vydání, skutečně spáchal či nikoli, nicméně se musel alespoň rámcově zabývat okolnostmi věci a prověřením indicií týkajících se otázky, zda se v případě stěžovatele může jednat o trestní stíhání vykonstruované. Této povinnosti se přitom žalovaný nemůže zprostit ani s odkazem na garance Generální prokuratury Ruské federace ze dne 15. 4. 2010, které byly vydány pro účely paralelně běžícího extradičního řízení a které obsahovaly ujištění, že v případě vydání k trestnímu stíhání nebude stěžovateli uložen trest smrti ani nebude vystaven mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání.

[96] Nejvyšší správní soud se nemohl ztotožnit ani s vývodem, který žalovaný označil za podstatný a kterým zdůvodnil nevěrohodnost stěžovatele s odkazem na jím v průběhu řízení prezentovaná a podle názoru žalovaného protikladná tvrzení, týkající se důvodů jeho pronásledování. Pokud stěžovatel v průběhu správního řízení své problémy odvozoval od angažmá ve sporu o obchodní centrum v centru Moskvy (v souvislosti s nímž se jeho problémy v zemi původu vyhrotily), a mimoto od své čečenské národnosti a účasti v 1. rusko-čečenské válce, nejedná se o tři různé (protikladné) důvody, nýbrž o soubor důvodů, které stěžovatel uváděl již od zahájení řízení a které spoluvytvářejí jeho azylový příběh.

[97] Výpovědi stěžovatele pak nelze považovat za zmatečné a nevěrohodné proto, že stěžovatel o své účasti ve sporu o obchodní centrum vypovídal příliš obecně; stěžovatel poskytl žalovanému poměrně přesné údaje, totiž že jádrem případu byla snaha představitelů místních orgánů, za kterou podle informací z doslechu měla stát žena tehdejšího starosty L., a jejímž cílem bylo přinutit stěžovatelova známého X., aby prodal své obchodní centrum ve středu Moskvy v hodnotě cca 3-4 miliony amerických dolarů za cca 30 % tržní ceny. Stěžovatel vypomáhal tetě vlastníka poté, co vlastník odcestoval na Kypr a jednáním s místními orgány pověřil svoji tetu, která ve sporu a následném soudním řízení hájila jeho zájmy. Poté mělo dojít k vraždě právničky I. V. M., která ve sporu vystupovala jménem protistrany, přičemž právě na základě domněnky, že právnička zastřelená nájemným vrahem v řízení zastupovala protistranu, měl být z organizace její vraždy obviněn stěžovatel, a to na základě udání řidiče, který pracoval pro tetu X., a vozil i stěžovatele.

[98] Stěžovatelův azylový příběh rovněž nelze bez dalšího prohlásit za nevěrohodný proto, že stěžovatel se v minulosti opakovaně prokazoval cizími cestovními doklady, přičemž v azylovém řízení toto své jednání otevřeně přiznal s tím, že tak jednal proto, aby nemohl být dohledán ruskými bezpečnostními složkami, popř. tajnými službami. Jakkoli Nejvyšší správní soud nechce tímto schvalovat jednání stěžovatele, spočívající

v (dlouhodobém) prokazování se cizími doklady, nezbývá mu než konstatovat, že ani takovéto (nezákonné) jednání není samo o sobě a bez bližšího zkoumání případu stěžovatele dostačující k odepření mezinárodní ochrany, a to bez ohledu na to, zda byla pravá totožnost stěžovatele ruským orgánům známa od počátku nebo těmto teprve dodatečně vyzrazena ze strany jeho bývalých spolubojovníků, kteří za úplatu přešli na ruskou stranu, popř. k tomu byli donuceni.

[99] Žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu nelze bez dalšího hodnotit jako nedůvodnou ani proto, že stěžovatel žalovanému sděloval další relevantní skutečnosti a předkládal prohlášení osob, svědčících v jeho prospěch, teprve postupně v průběhu správního řízení. Stejně je třeba přistupovat ke zjištění, že stěžovatel před odchodem ze země původu v Čečensku dlouhodobě nepobýval; v řízení totiž opakovaně zdůrazňoval, že ani odchod do jiné části Ruska, resp. opakované změny místa pobytu jej neochránily před pronásledováním ze strany státních orgánů. Pokud stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany po více než pěti letech pobytu na území České republiky, jedná se nepochybně o skutečnost svědčící v jeho neprospěch, i tuto je nicméně třeba hodnotit v kontextu dalších okolností věci, když stěžovatel navíc žalovanému sdělil důvod pro takový postup – totiž že o mezinárodní ochranu nepožádal dříve, neboť se obával, že bude bez ohledu na tuto žádost vydán do Ruska k trestnímu stíhání. Z výše rekapitulovaného průběhu extradičního řízení a poznatku, že bez zásahu Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva by k vydání stěžovatele patrně skutečně došlo, a to bez ohledu na pravomocně neskončené azylové řízení, lze dovozovat, že obavy stěžovatele v tomto směru byly oprávněné.

[100] Věrohodnost stěžovatele a prohlášení osob, která byla stěžovatelem v rámci řízení předložena, žalovaný nebyl oprávněn paušálně odmítnout, ani pokud některé či některá z těchto prohlášení obsahovala údaje nepřesné či nepravdivé. Žalovaný v tomto ohledu poukazoval na tvrzení o údajném vypálení domu rodinných příslušníků stěžovatele, což stěžovatel sám v řízení nezmínil; žalovaný se nicméně na tuto okolnost stěžovatele neptal, ani v tomto směru neprováděl dokazování. Pokud některé či některá prohlášení obsahují tvrzení, že stěžovatel je stoupencem nezávislého čečenského státu, pak z tvrzení stěžovatele v průběhu řízení nelze dovozovat, že by toto tvrzení nebylo pravdivé; toto přesvědčení stěžovatele nelze zaměňovat s aktivním prosazováním této myšlenky ve formě politických aktivit.

[101] Jak již bylo konstatováno výše, žalovaný nebyl oprávněn hodnotit prohlášení osob předložená pro účely správního řízení paušálně, nýbrž byl povinen posoudit každé jednotlivé prohlášení, osobu, která je učinila, a skutečnosti v něm obsažené. Pokud žalovaný uvádí, že ohledně některých podkladů nebylo možno zjistit jejich původce, resp. ověřit jejich obsah, pak z odůvodnění napadeného rozhodnutí ani ze správního spisu není patrné, kterých podkladů se má toto tvrzení týkat a zda se žalovaný pokusil tyto neznámé skutečnosti objasnit.

[102] Pokud byly do správního spisu založeny otevřené dopisy celé řady osob veřejného života, lze sice v obecné rovině přitakat tvrzení žalovaného, že tyto osoby (patrně) nejsou blíže informovány o konkrétních okolnostech věci, žalovaný nicméně měl tyto dokumenty přijmout přinejmenším do té míry, že se zčásti velmi důrazně vyslovují

ve prospěch stěžovatele, přičemž jejich autory jsou často významné osobnosti veřejného života, např. Michael Kocáb, bývalý ministr pro lidská práva, Frieda Brepoels a Bart Staes, oba poslanci Evropského parlamentu, či X., disident a jeden z tzv. osmi statečných, kteří dne 25. 8. 1968 demonstrovali na Rudém náměstí proti vpádu vojsk Varšavské smlouvy do tehdejšího Československa. Angažmá těchto osobností v kauze stěžovatele lze vnímat přinejmenším jako určitý signál, že případ stěžovatele je třeba řešit se vší důkladností a opatrností; to však žalovaný neučinil a otevřené dopisy a další prohlášení osob veřejného života, vyslovující se ve prospěch stěžovatele paušálně vyhodnotil jako irelevantní.

V.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[103] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Městského soudu v Praze a další spisové dokumentace k závěru, že byly naplněny tvrzené důvody pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., aniž by bylo třeba aplikovat ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost je proto důvodná a Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu výrokem I. zrušil.

[104] Podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. „*zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu nebo vyslovení jeho nicotnosti; ustanovení § 75, 76 a 78 se použijí přiměřeně.*“ Podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „*soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.*“ Podle písm. b) téhož ustanovení „*soud zruší napadené rozhodnutí proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění.*“ Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. „*zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.*“

[105] Vzhledem k tomu, že již v řízení před městským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozsudku městského soudu Nejvyšší správní soud výrokem II. rozhodl o zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2013, a sice podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., tedy pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí, resp. proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Nejvyšší správní soud současně vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému.

[106] Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. „*právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.*“ Na žalovaném proto bude pokračovat v řízení a znovu posoudit žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany, a to i na základě odpovídajícího dokazování, přičemž pokud bude výsledkem řízení nové rozhodnutí, jímž bude vysloveno, že se žalobci mezinárodní

ochrana neuděluje, bude na žalovaném, aby tento svůj závěr důkladně a srozumitelně odůvodnil.

[107] Nad rámec potřebného odůvodnění a toliko z důvodu předběžné opatrnosti zdejší soud v návaznosti na paralelně probíhající řízení o vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do Ruské federace znovu poukazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2010, č. j. 4 Azs 10/2010 – 99, jakož i nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. III. ÚS 665/11, ve kterých bylo co do posloupnosti rozhodnutí ve věci extradice a ve věci azylu akcentováno, že rozhodnutí o povolení vydání nesmí nastat dříve, než bude pravomocně skončeno řízení o mezinárodní ochraně, tj. i včetně případného soudního přezkumu.

[108] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. *„zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti. Rozhodl-li Nejvyšší správní soud současně o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.“* Na Nejvyšším správním soudu proto bylo, aby rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti, jakož i o náhradě nákladů řízení, které předcházelo rozsudku městského soudu.

[109] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žalobce jako stěžovatel, který je v řízení zastoupen advokátem a měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Žalobce má proto právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení, a to za jeden úkon právní služby – kasační stížnost ze dne 8. 1. 2014, ve znění doplnění kasační stížnosti ze dne 25. 2. 2014 – ve výši 3.100 Kč [11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 položkou 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „advokátní tarif“], a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Stěžovatel tedy má právo na náhradu odměny za zastupování a hotových výdajů ve výši 3.400 Kč. Jelikož zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho nárok podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s. o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 3.400 Kč, tj. 714 Kč. Nejvyšší správní soud proto výrokem III. uložil žalovanému, aby zaplatil žalobci jako stěžovateli na náhradě nákladů řízení celkem 4.114 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph.D, advokáta.

[110] O náhradě nákladů řízení, které předcházelo zrušenému rozsudku městského soudu, rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žalobce, který byl v řízení zastoupen advokátem a měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení, které předcházelo zrušenému rozsudku městského soudu ze dne 19. 12. 2013, proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Žalobce má proto právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení, a to za tři úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení, žaloba ze dne 13. 5. 2013, ve znění doplnění žaloby ze dne 17. 5. 2013, a účast při jednání soudu konaném dne 19. 12. 2013 – ve výši 3 x 3.100 Kč [11 odst. 1 písm. a), d) a g) ve spojení s § 7 položkou 5. a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního

tarifu], a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 3 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Stěžovatel tedy má právo na náhradu odměny za zastupování a hotových výdajů ve výši 10.200 Kč. Jelikož zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho nárok podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s. o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 10.200 Kč, tj. 2.142 Kč. Nejvyšší správní soud proto výrokem IV. uložil žalovanému, aby zaplatil žalobci na náhradě nákladů řízení celkem 12.342 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph.D, advokáta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2014

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu